

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 28)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/282)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3.6.1999

Sayı : B.02.0.KKG.0.111196-342/2504

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

11375 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

26.4.1996

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

11923 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

2.10.1995

Sayı : B.02.0.KKG/101-943/4500

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.9.1995 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinde ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili anlaşmalar yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasını örnek alan ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetiniz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 8 Ağustos 1995 tarihinde Minsk'te bir Hava Taşımacılığı Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Beyaz Rusya arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamla uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma iki ülke arasındaki ekonomi, kültür, ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

23.6.1999

Esas No. : 1/282

Karar No. : 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza 17.6.1999 tarihinde Komisyonumuza tali olarak havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Ulaştırma ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzun 23.6.1999 tarihli 2 nci birleşiminde incelenip görüldü.

1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata varılmadığından ticarî hakların ancak ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Bunu takiben de 1946'da ABD ile İngiltere Bermuda'da aralarında ikili anlaşma tesis etmişlerdir.

Türkiye de Bernuda Anlaşması tipini örnek alarak pek çok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır.

Çerçeve anlaşması niteliğinde olan ve karşılıklılık esasına dayanan bu anlaşmalardan biri de Hükümetimiz ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 8 Ağustos 1995 tarihinde Minsk'te imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşmasıdır. Bu anlaşma ile iki ülke arasındaki hava seferlerinin ilgili millî kanun ve nizamla uyularak yapılması öngörülmektedir.

Komisyonumuz, tümtü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğini daha ileri bir düzeye getirecek bu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısını müspet mütalaa ederek maddelere geçilmesine karar vermiştir.

Müteakiben Tasarının maddeleri müzakere edilerek 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Esas Komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Gül
Elazığ
Kâtip
Yusuf Kırkpınar
İzmir
Üye
Cengiz Aydoğan
Antalya
Üye
Mustafa Vural
Antalya
Üye
Mustafa Örs
Burdur
Üye
Bedri Yaşar
Gümüşhane
Üye
Mustafa Düz
İstanbul
Üye
Mehmet Çimen
İzmir

Sözcü
Bilent Ersin Gök
İstanbul
Üye
Musa Konyar
Ağrı
Üye
Ahmet Sancar Sayın
Antalya
Üye
Yahya Çevik
Bitlis
Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale
Üye
Metin Kalkan
Hatay
Üye
Mehmet Fuat Fırat
İstanbul
Üye
Ali Sezal
Kahramanmaraş

Üye
Kenal Albayrak
Kırıkkale
Üye
Hasan Özyer
Muğla
Üye
Mehmet Ceylan
Sivas

Üye
M. Turhan İmamoğlu
Kocaeli
Üye
Osman Fevzi Zihnioğlu
Sakarya
Üye
Zülfikar İzol
Şanlıurfa

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/282
Karar No. : 19

8.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 8 Temmuz 1999 Tarihli 5 inci Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngören Anlaşma, Türkiye ile Belarus arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunacağı düşünülmüş ve Tasarı kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmrân İnan
Van
Üye
Ali Tekin
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya

Başkanvekili
B. Suat Çağlayan
İzmir
Üye
Müjdat Kayayurtlu
Afyon
Üye
Teoman Özalp
Bursa

Üye
Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep
Üye
Ayfer Yılmaz
İçel
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Cevdet Akçalı
Kütahya
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Üye
Mahmut Erdir
Eskişehir
Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
Basri Coşkun
Malatya
Üye
Biröl Büyükköztürk
Osmaniye

Üye
M. Cengiz Güleç
Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1. — 8 Ağustos 1995 tarihinde Minsk'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.
H. Çetin

Devlet Bakanı
O. Kumbaracıbaşı

Devlet Bakanı
A. E. Kirathoğlu

Devlet Bakanı
A. A. Doğan

Devlet Bakanı
Ş. Erdem

İçişleri Bakanı
N. Mentese

Millî Eğitim Bakanı
N. Ayaz

Ulaştırma Bakanı
A. Ş. Ereğ

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. Akyol

Turizm Bakanı
İ. Gütrpalar

Devlet Bakanı
N. Cevheri

Devlet Bakanı
B. S. Daçe

Devlet Bakanı
N. Kurt

Devlet Bakanı
A. Ataç

Adalet Bakanı
M. Moğultay

Dışişleri Bakanı V.
O. Kumbaracıbaşı

Bay. ve İskân Bakanı
N. Çulhaoğlu

Tarım ve Köyşleri Bakanı
R. Şahin

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V.
Ş. Erdem

Orman Bakanı
H. Ekinci

Devlet Bakanı
Y. Aktuna

Devlet Bakanı
A. Baykal

Devlet Bakanı
A. Hacaloğlu

Devlet Bakanı V.
N. Kurt

Millî Savunma Bakanı V.
N. Ayaz

Maliye Bakanı
İ. Attıla

Sağlık Bakanı
D. Baran

Çal. ve Sos. Gttv. Bakanı
Z. Halis

Kültür Bakanı
İ. Cem

Çevre Bakanı
R. Akçalı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BELARUS CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Bundan böyle işbu metin içinde Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti, her ikisi de 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılmış olan Uluslararası Hava Seferleri Transit Anlaşması ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları olarak, ülkeleri arasında ve ötesinde hava seferleri kurmak amacıyla bir anlaşma yapmak arzusuyla;

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE ANLAŞMIŞLARDIR :

MADDE I

TANIMLAR

1. Bu Anlaşma bakımından, aksine hüküm bulunmadıkça :

a) "Sözleşme" terimi 7 Aralık 1944 yılında Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile Sözleşmenin 90 ncı maddesine uygun olarak kabul edilen Ekleri ve aynı Sözleşmenin 90 ncı ve 94 üncü maddelerine göre Sözleşme veya Eklerinde yapılan ve Âkit Taraflarca kabul edilmiş olan değişiklikler anlamını taşır.

b) Türkiye Cumhuriyeti bakımından "havacılık makamları" terimi Ulaştırma Bakanı ve bu Bakan tarafından ifa edilen herhangi bir görevi yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı; Belarus Cumhuriyeti bakımından, Devlet Havacılık Komitesi ve bu Komite tarafından ifa edilen herhangi bir görevi yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı,

c) "Tayin edilen havayolu işletmeleri" terimi bu Anlaşmanın 3 üncü maddesine uygun olarak tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş bulunan havayollarını ifade eder.

d) "Ülke" terimi Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilen anlamı haizdir.

e) "Hava Seferleri", "Uluslararası Hava Seferi", "Havayolu İşletmesi" ve "teknik iniş" terimleri, Sözleşmenin 96 ncı maddesinde belirtilen anlamları taşırlar.

f) "Kapasite" terimi aşağıda belirtilen anlamları taşır;

- Uçak ile ilgili olarak, bir uçuş hattının tamamında veya bir kısmında uçağın yolcu, yük ve posta için yararlanılabilen hacmidir.

- Belirli bir hava seferiyle ilgili olarak, belli bir zaman dilimi içinde, belli bir hatta veya bu hattın bir kısmında sefer yapan uçağın bu seferler için kullanılan kapasitesi ile sefer sayısının çarpımıdır.

g) "Trafik" terimi yolcu, bagaj, yük ve postanın taşınması demektir.

h) "Ücret tarifesi" terimi yolcu, bagaj veya yük (posta hariç) taşınması için, bu taşıma ile bağlantılı olarak sağlanacak veya mümkün kılınacak ilave imkânlar da dahil olmak üzere, belirlenecek fiyatları veya kişilerin taşınması için satılan biletler için ödenecek komisyonu veya yük taşınması için yapılacak benzer işlemleri ifade eder. Ücret tarifesi ayrıca, taşıma ücretlerinin uygulanmasına veya komisyon ödenmesine ilişkin koşulları da içerir.

2. İşbu Anlaşmanın EK(ler)i Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 2 TRAFİK HAKLARI

1. Her bir Âkit Taraf diğerine, bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen hatlarda tarifeli uluslararası hava seferleri düzenlemesi amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanıır. Bu seferlere ve hatlara bundan böyle sırasıyla "mutabık kalınan seferler" ve "belirtilen hatlar" denecektir. Her bir Âkit Tarafın tayin ettiği havayolu işletmeleri, belirtilen bir hatta mutabık kalınan bir seferi işletirken, aşağıdaki haklara sahip olacaklardır.

- a) Diğer Âkit Tarafın ülkesi üzerinden inmeksizin uçmak;
- b) Söz konusu ülkeye teknik iniş yapmak;
- c) Uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, söz konusu ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasındaki hiçbir hüküm, bir Âkit Tarafın havayolu işletmelerine, diğer Âkit Tarafın ülkesindeki bir noktadan ticaret veya kira karşılığı taşınmak üzere yoleu, yük ve posta almak ve bunu aynı ülke içinde bir başka noktaya indirmek hakkını verdiği şeklinde anlaşılabilir.

MADDE 3 İŞLETME YETKİLERİ

1. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafa, belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferleri işletmesi amacıyla bir havayolu işletmesi veya işletmelerini tayin ettiğini, yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf bir tayin bildirimini aldığı anda, bu maddenin 3 üncü ve 4 üncü fıkraları hükümlerine tabi olarak, tayin edilen havayolu işletmesince gerekli işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

3. Âkit Taraflardan birinin havacılık makamları, öteki Tarafın tayin ettiği havayolu işletmesinden, uluslararası hava seferlerinin icrasında bu makamlarca olağan ve makul bir şekilde uygulanan kanun ve yönetmeliklerde emredilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda, kendilerini ikna etmesini isteyebilir.

4. Âkit Taraflardan her biri, tayin edilen bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve gerçek anlamda kontrolünün bu havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya vatandaşlarının elinde bulunduğu kanaat getirmediği hallerde, bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir veya bu havayolu işletmesinin bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakları kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

5. Bir havayolu işletmesi belirtilen şekilde tayin edildikten ve kendisine yetki verildikten sonra, üzerinde mutabık kalınan bir kapasitenin bulunması ve 10 üncü ve 13 üncü maddelerin hükümlerine göre ticaret ve uçuş tarifelerinin tespit edilmiş olması kaydıyla mutabık kalınan seferleri herhangi bir tarihte işletmeye başlayabilir.

6. Mutabık kalınan seferlerde uçak işletilmesi ile yoleu, yük ve posta taşınmasına ilişkin teknik ve ticari konular, yani tarifeler, uçuş sıklığı, uçak tipleri, Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır.

MADDE 4 İŞLETME YETKİLERİNİN İPTALİ VE ASKIYA ALINMASI

1. Âkit Taraflardan her biri, aşağıdaki hallerde, öteki Âkit Tarafa tayin edilen bir havayolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır :

a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya vatandaşlarının elinde bulunduğuna dair kanaat getirmemesi, veya

b) O havayolu işletmesinin bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması, veya

c) Havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması, hallerinde.

2. Verilen hakların derhal geri alınması veya bunların kullanılmasının durdurulması veya bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kayıtların konulması kanun ve yönetmeliklerin daha fazla ihlal edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak öteki Âkit Tarafı yapılacak istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE 5

GİRİŞ VE ÇIKIŞ İZİN KANUNLARI VE YÖNETMELİKLERİ

1. Bir Âkit Tarafın, uluslararası hava seyrüseferi yapan uçakların ülkesine giriş, ülkesinde kalış ve ülkesinden çıkış süreleri içinde işletme ve seyrüsefere ilişkin kanun ve mevzuatı, her iki Âkit Tarafın uçaklarına milliyet farkı gözetilmeksizin uygulanacaktır; bu kanun ve mevzuata o Tarafın ülkesine girerken, ülkesinde kalırken ve ülkesinden ayrılırken bu uçaklar tarafından uyulacaktır.

2. Bir Âkit Tarafın, uçakta taşınan yolcu, mürettebat, yük ve postanın ülkeye kabulü, ülkede kalışı veya ülkeden ayrılışına ilişkin gümrük giriş çıkışı, göç, pasaport ve sağlık kontrolü gibi kanun ve mevzuatına, o yolcu, mürettebat, yük ve posta tarafından veya onlar adına, o Tarafın topraklarına girişte, topraklarından çıkışta ve toprakları içinde iken uyulacaktır.

3. Her hava limanının, tesislerinin, sağlanan teknik ve diğer kolaylıklar ile verilen hizmetler dahil kullanılmasından doğan ücretler ve diğer harçlar gibi hava seyrüsefer kolaylıklarının, haberleşme kolaylıklarının ve hizmetlerinin kullanım ücretleri, benzer uluslararası hava seferleri yapan başka Devletlerin tayin edilmiş havayolu işletmelerince ödenenlerden daha yüksek tutulmayacaktır.

MADDE 6

GÜMRÜKTEN VE DİĞER RESİMLERDEN VE VERGİLERDEN MUAFİYET

1. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından uluslararası seferlerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donanım, akaryakıt ve yağlar ve (yiyecek, içecek ve tüttün dahil) uçaktaki levazimat, öteki Âkit Tarafın ülkesine varışta, tekrar ülke dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya öteki Âkit Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. Aşağıdakiler de yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç aynı rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tespit edilen miktarları aşmamak kaydıyla ve öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferinde çalıştırılan uçaklarında kullanılmak üzere uçağa alınan levazimat;

b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferlerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

c) Alındığı Âkit Tarafın ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak olsa dahi, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin uluslararası seferlerdeki uçaklarına verilen akaryakıt ve yağlar.

Yukarıdaki (a) (b) ve (c) tali fıkralarda sözü edilen maddelerin gümrük nezaret ve kontrolü altında tutulması gerekebilir.

MADDE 7

MUTAT HAVACILIK TEÇHİZATI İLE
TÜKETİM MADDELERİNİN DEPOLANMASI

Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmelerinin uçaklarındaki mutat donanım gibi uçakta bulundurulmuş malzeme ve tüketim maddeleri öteki Âkit Tarafın ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar ülke dışına götürülünceye veya gümrük yönetmeliklerine göre bir başka şekilde elden çıkarılıncaya kadar sözü edilen makamların nezaretinde tutulabilir.

MADDE 8

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Âkit Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen ve transit amaçları için belirlenen havalimanı bölümünü terk etmeyen yolcu, bagaj ve yük şiddet, hava korsanlığı ve denetime tabi uyuşturucu kaçakçılığına karşı güvenlik önlemlerinin uygulanması saklı kalmak kaydıyla, çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazlasına tabi tutulmayacaklardır. Direkt transit geçen bagaj ve yükler gümrük ve diğer vergilerden bağışık tutulacaklardır.

MADDE 9

MALİ HÜKÜMLER

1. Tayin edilen her havayolu işletmesi, doğrudan veya takdirine göre acentaları vasıtasıyla, diğer Âkit Tarafın ülkesinde kendi biletlerinin satışı ile işgal hakkına sahip olacaktır. Bu havayolu işletmeleri, herkese bilet satma hakkına sahip olacak ve herkes de bu işletmelerden serbestçe bilet satın alabilecektir.

2. Tayin edilen her havayolu işletmesi, yolcu, yük ve posta taşımaktan elde ettiği kazancın giderlerini aşan bölümünü resmî kur üzerinden dövizle çevirmek ve ülkesine transfer etmek hakkına sahip olacaktır. Âkit Taraflar arasındaki ödeme anlaşmasının bu konuda uygun hükümler içermemesi halinde, yukarıda bahsedilen transfer, millî kanunlara ve ilgili kambiyo mevzuatına uygun olarak konvertibl dövizle yapılacak ve tayin edilen havayolu işletmelerinden her biri öbür Âkit Tarafın ülkesinde yerel para karşılığında satış yapma hakkına sahip olacaktır.

MADDE 10

KAPASİTE HÜKÜMLERİ

1. Her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında belirtilen hatlarda, mutabık kalınan seferleri işletmeleri için adil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Mutabık kalınan seferlerin işletilmesinde, her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, belirtilen hatların tamamı veya bir kısmında diğerinin yaptığı seferler üzerinde olumsuz etki yaratmamak için diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin çıkarlarını dikkate alacaktır.

3. Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmelerinin icra ettikleri mutabık kalınan seferler halkın belirtilen hatlardaki taşıma ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu işletmelerini tayin eden Âkit Tarafın ülkesinden başlayan veya oraya yönelik trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.

4. Her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, mutabık kalınan seferleri belirtilen hatlarda bu seferlerin kapasitesi ve sıklığı üzerinde anlaşarak işleteceklerdir. Sıklık ve kapasite her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına bağlı olacaktır. Bu kapasite, trafik talebine göre her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına tabi olarak zaman zaman ayarlanabilecektir.

5. Geçici nitelikteki beklenmedik bir yoleu talebini karşılamak için, tayin edilen havayolu işletmelerinin, bu maddenin hükümleri ile birlikte bu tür geçici artışların neden olduğu talebin karşılanması için aralarında anlaşsrlar. Bu tür her kapasite artışı Âkit Tarafların havacılık makamlarına gecikmeksizin bildirilecektir.

6. Âkit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu işletmelerinin belirtilen hat üzerinde üçüncü ülkelerdeki noktalarda faaliyet göstermesi halinde, yukarıdaki 3 üncü ve 4 üncü fıkralara uygun olarak belirlenmiş olan kapasiteye ek bir kapasite Âkit Tarafların havacılık makamları arasındaki anlaşmaya bağlı olarak sözkonusu havayolu işletmeleri tarafından uygulanabilir.

MADDE 11

TEMSİL

Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, mutabık kalınan seferlerin gerçekleştirilmesi için kendi ülkesine bu tip seferlerin icrasının gerektirdiği teknik ve ticarî personeli getirme ve bulundurma hakkını verecektir. Yukarıda bahsi geçen personel, o Âkit Tarafın ülkeye giriş ve ülkede ikamet ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE 12

HAVACILIK GÜVENLİĞİ

1. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyid ederler. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamak-sızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Cürümlerle ilgili Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine İlişkin Montreal Sözleşmesi ve her iki Âkit Tarafın taraf olabilecekleri Havacılığın Güvenliğine İlişkin diğer Sözleşmelerin hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Âkit Taraflar, sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu uçakların, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Âkit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı tarafından Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket edeceklerdir. Taraflar, kendi tescilindeki uçak işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan uçak işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin sözkonusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini isteyeceklerdir.

4. Âkit Taraflardan her biri, sözkonusu uçak işletmecilerinin, diğer Âkit Tarafın ülkesine girişte, bu ülkeden çıkışta veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Âkit Tarafça, yukarıdaki 3 üncü fıkrada atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır.

5. Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde uçakların güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın, el bagajlarının, genel bagajın, yük ve uçak levazimatının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla uygun tedbirlerin alınmasını ve bunların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Âkit Taraflardan her biri, bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Âkit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

6. Sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin yuku bulunması veya uçaklara, uçak yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Âkit Taraflar, haberleşme ve bu tür bir olayın veya tehdidin süratli ve emniyetli bir biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

7. Bu maddenin havacılık güvenliğine ilişkin hükümlerinin uygulanmasında Âkit Taraflardan biri için sorunların ortaya çıkması halinde, Âkit Taraflardan her birinin havacılık makamı diğer Âkit Tarafın havacılık makamından ivedi istişare talebinde bulunabilecektir.

MADDE 13

TARİFELERİN BELİRLENMESİ

1. Bir Âkit Tarafın havayolu işletmelerince diğer Âkit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için belirlenecek ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kar ve diğer havayolu işletmelerinin tarifeleri gibi ilgili tüm faktörler gözönünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın 1 inci maddesinde ve işbu maddenin 1 inci fıkrasında anılan tarifeler üzerinde, mümkünse, hattın tamamı veya bir kısmında işletmecilik yapan diğer havayolu işletmelerine danışıldıktan sonra her iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri arasında anlaşmayla belirlenecek ve böyle bir anlaşmaya varılması için, mümkün olduğunda, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliğinin (IATA) tarifelerin yapılmasına ilişkin usulleri kullanılacaktır.

3. Bu suretle üzerinde mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi teklif edilen tarihten en az altmış (60) gün önce Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, anılan makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Bu onay açıkça verilebilir. Eğer havacılık makamlarından hiçbiri, işbu maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerine göre sunulmuş bulunan ücret tarifelerine sunuş tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde itiraz bildirmezse, ücret tarifeleri tasvip edilmiş telakki olunur. 3 üncü fıkra hükümlerine göre sunuş müddetinin kısaltılmış olması halinde, havacılık makamları itiraz müddetinin otuz (30) günden daha az olmasını kararlaştırabilirler.

5. Eğer bir ücret tarifesi üzerinde bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre bir anlaşma sağlanamazsa veya havacılık makamlarının birinin diğer havacılık makamına 2 nci fıkra hükümlerine göre üzerinde anlaşılmış bulunan bir tarifeye itirazını beyan etmesi halinde, iki Âkit Taraf havacılık makamları ücret tarifelerini karşılıklı anlaşma ile tespit etmeye çalışacaklardır.

6. Eğer havacılık makamları bu maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerine göre kendilerine sunulmuş ücret tarifeleri üzerinde veya 5 inci fıkra hükümlerine göre herhangi bir ücret tarifesinin tespitinde anlaşamazlar ise, anlaşmazlık bu Anlaşmanın 19 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde hal şekline bağlanacaktır.

7. Bu madde hükümlerine göre tespit edilmiş bir ücret tarifesi, yenisi tespit edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, bir ücret tarifesi bu fıkra hükümlerine göre, sona eriş tarihinden itibaren oniki (12) aydan fazla temdit edilemeyecektir.

MADDE 14

BİLGİ VE İSTATİSTİK

Âkit Tarafların her birinin havacılık makamları diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına, birinci Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince mutabık kalınan seferlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için, makul olarak gerekli görülebilecek devreyi veya diğer istatistikî bilgileri, talepleri üzerine vereceklerdir. Bu bilgiler işbu havayolu işletmelerinin mutabık kalınan seferlerde taşımış oldukları trafiği ve bu trafiğin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 15
İSTİŞARE

Yakın bir işbirliği anlayışı içinde, Âkit Tarafların havacılık makamları bu Anlaşma ve Ekleri hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara uyulmasını sağlamak amacıyla zaman zaman birbirleri ile danışmalarda bulunacaklardır.

MADDE 16
DEĞİŞİKLİKLER

1. Eğer Âkit Taraflardan birisi işbu Anlaşmanın herhangi bir maddesinin değiştirilmesini arzu ya şayan bulursa, diğer Âkit Tarafa istişare yapılması talebinde bulunabilir. Havacılık makamları arasında müzakere veya yazışma yolu ile yapılabilecek olan böyle bir istişare, talep tarihinden itibaren altmış (60) günlük süre içerisinde başlayacaktır. Bu suretle mutabakata varılmış değişiklikler diplomatik nota teatisi ile teyit edildiği zaman yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma Eklerinde yapılacak değişiklikler Âkit Tarafların havacılık makamlarının kendi aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla gerçekleştirilebilir.

MADDE 17
ÇOK TARAFLI ANLAŞMALARLA UYUM

Bu Anlaşma ve Ekleri Âkit Tarafların her biri için bağlayıcı olabilecek herhangi bir çok taraflı sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 18
SONA ERME

Âkit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Âkit Tarafa ihbar edebilir; bu ihbar aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına da ulaştırılacaktır. Bu durumda, son verme ihbarnameleri karşılıklı mutabakatla geri alınmamış ise, Anlaşma, ihbarnamenin öteki Âkit Tarafça alınmış tarihinden sonraki oniki (12) ay sonra sona erecektir. Öteki Âkit Tarafça ihbarnamenin alındığı teyid edilmezse, ihbarname, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının alındığını bildirdiği tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 19
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Âkit Taraflar arasında bu Anlaşma ve Eklerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir uyuşmazlık çıkarsa, Âkit Taraflar bu uyuşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2. Âkit Taraflar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, karara bağlanması için uyuşmazlığı bir şahıs veya teşekkülle tevdi etmeye veya Âkit Tarafların her birinin talebi üzerine Âkit Tarafların her birinin tayin edeceği birer hakem ve böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunma hususunda mutabık kalabilirler. Âkit Taraflardan her biri, diğerinden uyuşmazlığın tahkimini isteyen bir ihbarı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakem de bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde atanacaktır. Âkit Taraflardan herhangi biri verilen süre içerisinde bir hakem tayin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde atanamazsa, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Başkanından durumun gereğine göre, hakemi veya hakemleri tayin etmesini isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir devletin uyruğunu taşıyacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

3. Âkit Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

4. Eger Âkit Taraflardan herhangi birisi, veya bir Âkit Tarafça tayin edilen havayolu işletmeleri bu maddenin 2 nci fıkrasına göre alınmış karara uymazsa, uymadığı süre boyunca, diğer Âkit Taraf kusurlu olan Âkit Tarafa bu Anlaşmaya göre vermiş olduğu hak veya ayrıcalıkları sınırlayabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

5. Âkit Taraflardan her biri tayin etmiş olduğu hakemin giderlerini karşılayacaktır. Hakem Heyetinin geriye kalan masrafları Âkit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 20

BAŞLIKLAR

Madde başlıkları bu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık sağlamak amacıyla konulmuştur ve hiçbir surette bu Anlaşmanın amaç ve kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tarif etmez.

MADDE 21

TESCİL

Bu Anlaşma ve Ekleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE 22

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma her Âkit Tarafın Anayasal hükümlerinin ifasından sonra, bu mealdeki diplomatik Notalarının teati edildikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulince yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Minsk'te 1995 yılı Ağustos ayının sekizinci gününde, ikişer nüsha olarak Türkçe, Belarüsça ve İngilizce dilleri üzerinden düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Erdal İNÖNÜ

Dışişleri Bakanı

BELARUS CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Rygor FEDERAU

Sivil Havacılık Komitesi Başkanı

EK

HAT CETVELİ

Bölüm 1.

Türkiye Cumhuriyetinin tayin ettiği havayolu işletmesi veya işletmeleri tarafından işletilecek hatlar :

Türkiye'deki noktalar - ara noktalar -Minsk

NOTLAR

1. Seferin Türkiye'de başlaması ve bitmesi şartıyla ara noktalar herhangi bir uçuşta sefer dışı bırakılabilir.

2. Âkit Tarafların havacılık makamlarının zaman zaman üzerinde anlaşabileceklerinin dışında Belarus toprağına indirilmek üzere bir ara noktadan ve bunun tersi olmak üzere hiç bir trafik alınmaz. Bu kısıtlama her türlü duraklamalı trafik için geçerlidir.

Bölüm 2.

Belarus Cumhuriyetinin tayin ettiği havayolu işletmesi veya işletmeleri tarafından işletilecek noktalar :

Belarus'taki noktalar - ara noktalar - İstanbul

NOTLAR

1. Seferin Belarus'da başlaması ve bitmesi şartıyla ara noktalar herhangi bir uçuşta sefer dışı bırakılabilir.

2. Âkit Tarafların havacılık makamlarının zaman zaman üzerinde anlaşabileceklerinin dışında Türkiye toprağına indirilmek üzere bir ara noktanın ve bunun tersi olmak üzere hiç bir trafik alınmaz. Bu kısıtlama her türlü duraklamalı trafik için de geçerlidir.

